

Asia

EU-liikenneministerien videokokous 29.4.2020

Kokous

EU-liikenneministerien videokokous 29.04.2020

Liikenneministerien videokokous järjestettiin toista kertaa 29.4.2020. Suomea kokouksessa edusti valtiosihteeri Pilvi Torsti. Kokouksessa keskusteltiin jäsenmaiden välisestä koordinaatiosta mahdollisissa uusissa toimenpiteissä sekä liikennettä koskevien rajoitusten purkamisessa. Komission toimia yleisesti kiitettiin ja 29.4. julkaistua liikenteen relief-pakettia pidettiin tervetulleena, erityisesti lupien voimassaolon jatkamista koskevaa ehdotusta. Jäsenmaat pitivät kriisin vaikutuksia liikenteelle vakavina ja näkivät, että liikenteen strateginen merkitys tulee huomioida taloudellisissa tukitoimissa. Valtaosa jäsenmaista tuki lentomatkestajien oikeuksia koskevan asetuksen muuttamista siten, että voucheria käytetään korvauksena. Osa jäsenmaista, Suomi mukaan lukien, toivat esiin merkittäviä huolia asetuksen muuttamiseen liittyen. Liikennekomissaari kertoi kysymyksestä käytävän vielä keskustelua komissiossa, mutta totesi että nykyinen asetus sallii vouchereiden käyttämisen korvauksena ja jäsenmaat ja lentoyhtiöt voivat tehdä näitä houkuttelevammiksi eri tavoin. Yhteistyön ja koordinaation jatkamista pidettiin tärkeänä. Monet jäsenmaat toivoivat yhteisiä käytäntöjä ja komission ohjeistusta matkustajien ja liikennealan työntekijöiden terveyden turvaamiseksi kun rajoituksia aletaan purkamaan.

Kroatian liikenneministeri Oleg Butković avasi liikenneministerien toisen videokonferenssin korostamalla yhteistyön merkitystä kriisissä, se auttaa lieventämään myös kriisin vaikutuksia. Ministeri Butković korosti, että vaikka tilanne on saatu hallintaan, ratkaisemattomia kysymyksiä on edelleen. Toimia liikenneyhteyksien ja –palvelujen varmistamiseksi kriisioloissa tuleekin jatkaa. Ministeri Butković totesi komission julkaisseen relief-paketin liikenteen alalle samana päivänä ja kertoi puheenjohtajana tekevänsä parhaansa, että paketin ehdotukset käsitellään nopeassa aikataulussa. Myös tiekartta COVID-19 toimenpiteistä irtautumiseksi ja elpymissuunnitelma on julkaistu ja ministeri kannusti jäsenmaita jakamaan näkemyksiä myös näistä liikenteen osalta.

Liikennekomissaari Adina Vălean kiitti tehdystä yhteistyöstä mm. viime kokouksen jälkeen perustetussa yhteyspisteverkostossa, jonka toimintaa on päätetty jatkaa exit- ja recovery –vaiheissa. Komissaari totesi, että EU:ssa tarvitaan laillinen perusta, joka sallii väliaikaiset poikkeukset lupien voimassaoloon, komissio on tehnyt tästä juuri ehdotuksen. Komissio luottaa ehdotusten nopeaan käsittelyyn neuvostossa. Văleanin mukaan joillain aloilla on vaihtelua sääntelyssä jäsenmaiden kesken, esimerkiksi. ajo- ja lepoaikoihin tehdyissä muutoksissa. Komissio selvittää, miten näiden linjaaminen olisi mahdollista. Meriliikenteessä miehistönvaihdot ovat edelleen ongelma, komissaarin mukaan aiemmin annetulla ohjeistuksella pyritään puuttumaan ongelmiin. Komissaari kannustikin jäsenmaita noudattamaan ohjeistusta. Vihreiden kaistojen ohjeistusta tulee noudattaa kuljetusten varmistamiseksi, ohjeistus tulee pysymään myös exit-vaiheessa. Komissaari toivoi, että valtionapusääntöihin tehty

muutos tukee yritysten sopeutumista uuteen tilanteeseen. Yritysten tukemiseksi on tehty lainsäädännöllisiä ja ei-lainsäädännöllisiä muutoksia, jotka sisältyvät juuri julkaistuun relief-pakettiin; esimerkiksi käytännön ongelmien, kuten vanhentuneiden lupien ratkaiseminen, hallinnollisen taakan välttäminen kuten 4. rautatiepaketin määräajan lykkääminen, sekä joustavuus mm. satamamaksuissa. Komissaari Välean painotti, että komissio tukee yrityksiä ja suojelee matkustajien oikeuksia; siksi on jo julkaistu ohjeistus matkustajien oikeuksia koskien. Komissaari totesi, että nykysääntöjen mukaan lentoyhtiö voi tarjota voucheria korvauksena ja näki, että jäsenmaat ja lentoyhtiöt voivat tehdä näitä houkuttelevammiksi eri tavoin. Komissio on Väleanin mukaan valmis tukemaan jäsenmaita yhteisen lähestymistavan löytämisessä nykyiseen sääntelyyn pohjautuen. Komissaari kertoi komission valmistelevan ohjeistusta siihen, miten liikenneyhteyksiä ja –palveluita palautetaan. Komissaari kertoi pitävänsä liikenteen kestävyttä tärkeänä, se huomioidaan kaikissa aloitteissa, myös Verkkojen Eurooppa-välineessä. Komissaari näkee, että monet liikenteen ehdotuksista tukevat elpymistä, kuten kestävän ja älykkään liikenteen strategia ja polttoainealoitteet. Nämä julkaistaan ennen vuoden loppua.

Tieliikenteessä jäsenmaat painottivat kuljetusten sujuvuuden merkitystä. Komission ohjeistusta vihreistä kaistoista pidettiin hyvänä ja monet jäsenmaat (RO, BG, EE, MT, SK, IT, IE, DK, HU, BE, SI, PT) näkivät komission tekemän aloitteen tiettyjen liikenteen lupien voimassaoloajan pidentämisestä tärkeänä. Osa jäsenmaista (BG, PL, LT, LV, HU, RO, MT) nostivat esiin liikkuvuuspaketin hyväksymisen vaatien sen keskeyttämistä. Komissaari Välean totesi vastauspuheenvuorossaan, että COVID-19 pandemian aiheuttama kriisi tullaan huomioimaan komission tekemässä vaikutusten arvioinnissa. Komissaarin mukaan pakettia ei tulla kuitenkaan avaamaan uudelleen. Osa jäsenmaista esitti kuljettajien viikkolevon sallimista ajoneuvossa (HU, PL, MT, BG, RO).

Kriisin vaikutukset nähtiin vakavina myös rautatieliikenteen osalta. Monissa puheenvuoroissa nähtiin taloudellinen tuki rautatiesektorille tarpeellisenä (RO, AT, NL, LU, IT, PL, BE, FR, PT). Jäsenmaat (mm. AT, SE) pitivät liikennesiirtymää rautateille ilmastotavoitteiden näkökulmasta kannatettavana. Jotkut jäsenmaat (SE, CZ) pitivät komission aloitetta koskien rautatiepaketin 4. pilarin määräajan pidentämistä mahdollisesti riittämättömänä. Slovakia esitti, että muutoksista rautatiepaketin 4. pilariin tulisi säätää asetuksen muodossa, vaikka muutokset koskevatkin direktiivejä.

Lentoliikenteen osalta keskusteltiin erityisesti lentomatikustajien oikeuksia koskevan asetuksen muuttamisesta, mistä osa jäsenmaista on tehnyt yhteisen aloitteen. Valtaosa jäsenmaista (NL, DR, DE, RO, BG, EE, MT, LV, EL, IE, PL, HU, BE, ES, CZ, SI) tukivat asetuksen muuttamista siten, että lentoyhtiöt voisivat tarjota voucherin korvauksena peruuntuneesta matkasta. Joissain puheenvuoroissa esitettiin, että vastaava muutos tulisi tehdä myös meriliikenteessä ja matkapakettien osalta. Muutoksessa korostettiin tasapainoista lähestymistapaa matkustajien oikeudet turvaten. Jotkut jäsenmaat (FI, SE, DK, AT, LU, LT) toivat esiin vakavia huolia asetusmuutokseen liittyen. Vastauspuheenvuorossaan komissaari Välean totesi kuulleen jäsenmaiden näkökantoja. Komissiossa keskustellaan vielä kysymyksestä, mutta komissaari totesi kuitenkin kertoneensa oman kantansa.

Merenkulun osalta puheenvuoroissa tuotiin esiin erityisesti rajoitusten aiheuttamat ongelmat miehistönvaihdoksissa (BG, MT, NL, LV, DK, CY, BE, CZ, DK). Saksa esitti, että jäsenmaiden tulisi ottaa käyttöön vaihdosten helpottamiseksi lentoliikenteen miehistön osalta harmonisoidut testit, jotka olisivat voimassa 48 tuntia. Liikennekomissaari Välean vastasi komission olevan tietoinen ongelmista ja kannusti edelleen jäsenmaita noudattamaan komission jo antamaa ohjeistusta, jolla pyritään mm. helpottamaan miehistönvaihdoksia.

Jäsenmaat toivat laajasti esiin liikennealan tarpeen taloudelliseen tukeen kriisin seurauksena. Liikenteellä on strateginen rooli, joka tulee huomioida taloudellisia tukitoimia suunniteltaessa, mm. MFF-ehdotuksen päivittämisessä sekä elpymisrahastossa ja valtionavussa.

Yhteistyön ja koordinaation merkitystä korostettiin laajasti, jäsenmaat olivat tyytyväisiä myös tiedonvaihtoon komission perustamassa yhteyspisteverkostossa. Monet jäsenmaat toivoivat yhteistyötä erityisesti matkustajien ja liikennealan työntekijöiden terveyden turvaamisessa, esimerkkeinä nostettiin mm. riittävät etäisyydet kulkuvälineissä ja kasvosuojan käyttö. Jotkut jäsenmaat (IT, DE, FR) ehdottivat, että tätä varten perustettaisiin korkean tason asiantuntijaryhmä, joka tekisi suosituksia. Komissaari Välean kertoi komission valmistelevan yleiset periaatteet matkustajien ja työntekijöiden turvallisuuden huomioimiseksi kaikissa liikennemuodoissa.

Suomen edustajat

Valtiosihteeri Pilvi Torsti, liikenne- ja viestintäministeriö

Erityisavustaja Johanna Juselius, liikenne- ja viestintäministeriö

Yksikön johtaja Taina Pieski, liikenne- ja viestintäministeriö

Ylitarkastaja Maria Kekäläinen, liikenne- ja viestintäministeriö

Ylitarkastaja Tiia Orjasniemi, liikenne- ja viestintäministeriö

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	liikenne, henkilöliikenne, joukkoliikenne, lentoliikenne, liikennepolttoaineet, rautatieliikenne, tavaraliikenne, tieliikenne
Hoitaa	LVM
Tiedoksi	ALR, EK, EUE, LIIVI, OM, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VH, VM, VNK, VTV, YM
